

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра психології

 «Затверджую»
Завідувач кафедри
Олександр САФІН

«09» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 08 ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: Психологія

Умань – 2022

Робоча програма дисципліни «Загальна психологія» для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 Психологія.

Розробник: Поліщук Олена Романівна, доктор філософії, викладач кафедри психології.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології
Протокол №1 від «09» серпня 2022 року

Завідувач кафедри психології

(Олександр САФІН)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти
Протокол №1 від «09» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

(Галина БОНДАРЕНКО)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	нормативна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС/годинах	4/120	4/120
Курс	1	1
Семестр	1	1
Кількість змістових модулів із розподілом:	3	3
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, у тому числі:	120	120
Аудиторні:	60	14
Лекційні	30	6
Семінарські/Практичні	30	8
Лабораторні		
Самостійна робота	30	53
Індивідуальні завдання	30	53
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета: вивчення здобувачами вищої освіти цієї навчальної дисципліни є оволодіння узагальненою характеристикою професії психолога, знаннями про освітньо-кваліфікаційні вимоги до спеціалістів у галузі психології, основними вимогами до особистості психолога, а також про можливі шляхи формування особистісних якостей майбутніх фахівців.

Завдання: сформувати у здобувачів вищої освіти загальне уявлення про професію психолога та створити передумови для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план, а також забезпечити мотивацію їм формування та розвитку особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків.

3. Результати навчання за дисципліною:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен здобути такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність діагностувати зміст та психологічні особливості розвитку психічних процесів, станів, індивідуальних властивостей на різних етапах онтогенезу.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

ФК 3. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

ФК 5. Здатність розуміти сучасний стан та тенденції розвитку психологічної служби в Україні та за кордоном; знати організаційно-методичні, правові та етичні засади діяльності психологів.

Передумови для вивчення дисципліни:

Ця дисципліна є першою у вивченні циклу психологічних дисциплін. Паралельно з нею можна починати вивчення курсу загальної психології, вікової та педагогічної психології, вікової фізіології і валеології.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають сформувати, вдосконалити такі **soft skills**:

- комунікативні навички;
- уміння працювати в команді;
- уміння аргументувати свою думку;
- уміння брати на себе відповідальність;
- здатність порозумітись;
- уміння знаходити мету;
- стресостійкість;
- позитивне мислення;
- вміння керувати емоціями;
- вміння розв'язувати комплексні складні проблеми і задачі;
- володіти емпатією.

Очікуванні результати навчання:

ПРН 2. Розуміти особливості формування психічних явищ в контексті навчально-професійних завдань.

ПРН 9. Розуміти специфіку діяльності психолога в різних сферах суспільної практики та бути здатним до організації діяльності психологічної служби.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціальні та правові умови розвитку практичної психології

Тема 1. Місце психології в системі людинознавства.

Комплексне вивчення людини – теоретична основа практичного вирішення проблем людини та її розвитку. Актуалізація проблем людини в науці ХХ ст. – початку ХХІ ст.

Основні етапи та особливості розвитку наук про людину. Науки про людину як індивіда, суб'єкта діяльності, особистість. Науки про взаємозв'язок людини і природи, людини і історичного розвитку людства, людини і культури. Класифікація наук за Б. М. Кедровим та місце у людинознавчих дисциплінах.

Проблема виділення психологічного аспекту в рамках комплексного вивчення людини. Співвідношення психічного та фізіологічного. Предмет психології.

Підготовка практичних психологів.

Тема 2. Структура та основні проблеми прикладної психології.

Поняття про людський фактор та людські ресурси. Значення проблеми людського фактору та людських ресурсів для сучасного суспільного розвитку. Місце психології у активізації людського фактора.

Практична психологія. Прикладна психологія. Наукова психологія. Їх взаємозв'язок та методологічні основи. Поняття психологічної технології.

Побутова психологія, її співвідношення із практичною психологією.

Перспективи розвитку прикладної і практичної психології. Національна система соціально-психологічної служби України.

Підготовка практичних психологів.

Тема 3. Міжнародні та регіональні документи про права людини.

Забезпечення прав людини як умова її самовдосконалення.

Основні групи прав людини, що фіксуються документами ООН; елементарні, громадянські, політичні, економічні права.

Регіональні міжнародні документи про права людини. Конвенції Міжнародної організації праці.

Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (14.12.1960). Рекомендації про виховання в дусі Міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги прав людини і основних свобод. Конвенція про захист

прав та гідностей людини у зв'язку з використанням досягнень медицини та біології: Конвенція про права людини та біомедицину (04.04.1997).

Документи про права дитини. Декларація про права дитини (20.11.1959).

Тема 4. Законодавчі акти України про соціально-психологічну службу.

Втілення основних ідей та принципів документів ООН про права людини в законодавчих актах України про соціально-психологічну службу. Основні положення Концепції про Національну систему ініціально-психологічної служби України (02.1994 р.).

Законодавча та правова база діяльності психологічних служб системи освіти, Збройних сил та правоохоронних органів та інших сферах соціальної практики.

Документи, які регламентують діяльність соціальної служби та молоді.

Змістовий модуль 2. Професія практичного психолога та її особливості в різних сферах суспільної практики

Тема 5. Характеристика професії практичного психолога.

Поняття про освітньо-кваліфікаційну характеристику спеціальності «Практична психологія». Вимоги до практичного психолога рівнів бакалавр, магістр.

Освітньо-професійна програма підготовки практичного психолога, її структура. Виробничі функції та типові задачі, які вирішує практичний психолог, відповідні їм вміння.

Обов'язки практичного психолога. Права практикуючого психолога, форми реалізації та способи юридичного, соціального і морального захисту цих прав.

Тема 6. Особистість практичного психолога.

Професійні якості та здібності практичного психолога у порівнянні з психологом-дослідником. Критерії професійної придатності практичного психолога.

Модель особистості практичного психолога. Поняття «соціальний інтелект», його значення у забезпеченні посадових обов'язків практичного психолога.

Вміння спілкуватися з клієнтом – стрижнева спеціальна здібність практикуючого психолога. Можливості діагностики та шляхи формування і розвитку професійно важливих якостей практичного психолога.

Поняття про професійний етичний кодекс. Моральні норми, що регламентують діяльність практичного психолога в ситуаціях етичного вибору.

Основні принципи професійного відбору абітурієнтів на спеціальність «Практична психологія» у ЗВО. Формування особистості практикуючого психолога у ЗВО.

Тема 7. Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу.

Необхідність створення психологічної служби в різних сферах соціальної практики.

Специфіка, зміст, завдання та функції діяльності психологічної служби промислового підприємства. Напрямки діяльності психологічної служби промислового підприємства. Рівні функціонування психологічної служби підприємства. Види та форми діяльності практичного психолога підприємства. Нормативна документація практичного психолога сфери економіки і бізнесу.

Специфіка діяльності практичного психолога в організаціях малого бізнесу. Моделі діяльності практичного психолога організацій малого бізнесу. Основні задачі діяльності практичного психолога організацій малого бізнесу у різних напрямках (при взаємодії з партнерами, клієнтами; конкурентами; ЗМІ; з керівництвом; персоналом). Вимоги до знань, умінь та навичок практичного психолога промислового підприємства та організацій малого бізнесу.

Тема 8. Психологічна служба системи освіти.

Закон України «Про освіту», «Положення про психологічну службу системи освіти України» – основні законодавчі документи про практичну психологію в освіті.

Роль шкільної психологічної служби у вирішенні проблем навчально-виховного процесу школи.

Історія виникнення та становлення шкільної психологічної служби.

Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби системи освіти.

Змістовий модуль 3. Види діяльності практичного психолога

Тема 9. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: просвітницько-пропагандистська, профілактична.

Основні цілі та види діяльності практичного психолога. Взаємозв'язок видів та напрямів діяльності практичного психолога. Поняття про просвітницько-пропагандистську роботу практичного психолога: її мета, завдання та форми. Особливості просвітницької роботи залежно від галузі практичної психології.

Спільне та відмінне просвітницької та профілактичної роботи практичного психолога. Поняття про соціально-психологічну профілактику: її мета, напрямки, завдання та форми. Особливості профілактичної роботи залежно від галузі практичної психології.

Тема 10. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психологічне консультування.

Психологічне консультування. Проблема відмежування психотерапії та психокорекції від психоконсультування. Мета і завдання психологічного консультування. Принципи і умови психологічного консультування. Види консультування: за змістом (інтимно-особистісне, сімейне, психолого-педагогічне, психолого-управлінське, ділове); за тривалістю. психокорекції. Прийоми і способи психокорекції (проста пропозиція, парадоксальна інструкція, фантазування, інтерпретація, порада, саморозкриття психолога, відкриті й закриті запитання та ін.). Принципи психокорекції у роботі з дітьми. Етапи психокорекційної роботи. Двоїсте трактування психотерапії: як галузі медицини і як напряму практичної психології, їх розмежування і взаємозв'язок. Місце психотерапії у системі видів діяльності практичного психолога. Методи психотерапії (раціональна, психоаналітична, когнітивно-аналітична, особистісно-орієнтована, групова, позитивна психотерапія та ін.). Різновиди психотерапії за ознакою теоретичної основи, коригованим розладом, способом організації (за Х. Ремшмідтом). Поняття про групову психотерапію. Психотерапевтична група, її вплив на особистість.

Керівництво групою, режим та етапи роботи терапевтичної групи.

Тема 11. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психодіагностична робота і психологічна корекція.

Психодіагностична робота практичного психолога. Поняття психологічного діагнозу. Психодіагностичні методи. Індивідуальне та групове психодіагностичне обстеження. Процедура психодіагностичного обстеження. Умови ефективності психодіагностичного обстеження.

Психологічна корекція: поняття, мета, завдання та засоби психокорекції. Прийоми і способи психокорекції (проста пропозиція, парадоксальна інструкція, фантазування, інтерпретація, порада, саморозкриття психолога, відкриті й закриті запитання та ін.).

Принципи психокорекції у роботі з дітьми. Етапи психокорекційної роботи.

Тема 12. Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології.

Двоїсте трактування психотерапії: як галузі медицини і як напряму практичної психології, їх розмежування і взаємозв'язок. Місце психотерапії у системі видів діяльності практичного психолога.

Методи психотерапії (раціональна, психоаналітична, когнітивно-аналітична, особистісно-орієнтована, групова, позитивна психотерапія та ін.). Різновиди психотерапії

за ознакою теоретичної основи, коригованим розладом, способом організації (за Х. Ремшмідтом).

Поняття про групову психотерапію. Психотерапевтична група, її вплив на особистість. Керівництво групою, режим та етапи роботи терапевтичної групи.

Тема 13. Характеристика основних напрямів психотерапії.

Психодинамічний напрям психотерапії: особливості теоретичної бази, мета, роль психотерапевта та вимоги до його поведінки. Базові техніки психоаналітичної терапії (метод вільних асоціацій, тлумачення сновидінь).

Психотерапія на засадах біхевіоризму (біхевіоральна). Її основні течії: класичне зумовлення, оперантне зумовлення, «мультимодальне програмування». Особливості техніки біхевіоральної психотерапії.

Гуманістичний напрям психотерапії, його течії: власне екзистенційна, клієнт-центрована, гештальт-терапія. Мета і роль психотерапевта.

Когнітивний напрям, його різновиди: раціонально-емотивна, когнітивна, реалістична психотерапія.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	У тому числі				
		л	п	ла б.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Соціальні та правові умови розвитку практичної психології												
Тема 1. Місце психології в системі людинознавства	8	2	2		2	2	12	2	2		4	4
Тема 2. Структура та основні проблеми прикладної психології	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 3. Міжнародні та регіональні документи про права людини	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 4. Законодавчі акти України про соціально-психологічну службу	8	2	2		2	2	12	2	2		4	4
Разом за змістовим модулем 1	32	8	8		8	8	40	4	4		16	16
Змістовий модуль 2. Професія практичного психолога та її особливості в різних сферах суспільної практики												
Тема 5. Характеристика професії практичного психолога	8	2	2		2	2	12	2	2		4	4
Тема 6. Особистість практичного психолога	8	2	2		2	2	10		2		4	4
Тема 7. Психологічна служба промислових підприємств та	8	2	2		2	2	8				4	4

організацій малого бізнесу												
Тема 8. Психологічна служба системи освіти	10	4	2		2	2	8				4	4
Разом за змістовим модулем 2	34	10	8		8	8	38	2	4		16	16
Змістовий модуль 3. Види діяльності практичного психолога												
Тема 9. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: просвітницько-пропагандистська, профілактична	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 10. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психологічне консультування	10	2	2		3	3	8				4	4
Тема 11. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психодіагностична робота і психологічна корекція	10	2	2		3	3	8				4	4
Тема 12. Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології	14	4	4		3	3	8				4	4
Тема 13. Характеристика основних напрямів психотерапії	12	2	4		3	3	10				5	5
Разом за змістовим модулем 3	54	12	14		14	14	42				21	21
Усього годин	120	30	30		30	30	120	6	8		53	53
Модуль 2												
ІНДЗ	-	-	-			-						
Усього годин	120	30	30		30	30	120	6	8		53	53

6. Теми семінарських/практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Місце психології в системі людинознавства	2	2
2.	Структура та основні проблеми прикладної психології	2	
3.	Міжнародні та регіональні документи про права людини	2	
4.	Законодавчі акти України про соціально-психологічну службу	2	2
5.	Характеристика професії практичного	2	2

	психолога		
6.	Особистість практичного психолога	2	2
7.	Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу	2	
8.	Психологічна служба системи освіти	2	
9.	Основні види діяльності соціально-психологічної служби: просвітницько-пропагандистська і профілактична робота	2	
10.	Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психологічне консультування	2	
11.	Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психодіагностична робота і психологічна корекція	2	
12.	Загальна характеристика психотерапії як складової практичної психології	4	
13.	Характеристика основних напрямів психотерапії	4	
	Загальна кількість годин	30	8

7. Самостійна робота

Теми, що виносяться на самостійне опрацювання необхідно презентувати у вигляді усної доповіді, доповідь у формі презентації, есе, кросворд, проходження Kahoot, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, P (коротке повідомлення 5-7 хвилин) під час практичного заняття (чи під час індивідуальної консультації з викладачем). В умовах дистанційного навчання завдання для самостійної роботи прикріплюється окремим документом в Інформаційно-освітньому середовищі (Moodle).

№ з/п	Назва теми	Форми роботи	Кількість годин	
			денна	заочна
1.	Основні етапи та особливості розвитку науки про людину. Структура людинознавства. Сучасні погляди на предмет психології.	доповідь/ проходження Kahoot	2	4
2.	Завдання прикладної психології. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології.	доповідь/ проходження Kahoot	2	4
3.	Міжнародні документи про права людини. Регіональні документи про права людини.	есе	2	4
4.	Функції виконує соціально-психологічна служба. Положення Концепції про Національну систему соціально-психологічної служби України.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	2	4
5.	Працевлаштування випускників ЗВО із професійною кваліфікацією «Психологія»?	усна доповідь, доповідь у формі	2	4

		презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet		
6.	Сутність професійної діяльності психолога. Підвищення кваліфікації для психологів.	есе	2	4
7.	Специфіка діяльності психологічної служби. Завдання та функції психологічної служби на підприємстві.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	2	4
8.	Групи шкільних проблем. Особливості навчально-виховного процесу.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	2	4
9.	Сутність просвітницько-пропагандистської роботи практичного психолога?	усна доповідь, доповідь у формі презентації	2	4
10.	Методи психологічного консультування.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	3	4
11.	Принципи психокорекційної роботи із дітьми. Особливості психодіагностичної роботи.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	3	4
12.	Групова психотерапія.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	3	4
13.	Структура психотерапевтичного процесу.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за	3	5

		допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet		
	Разом		30	53

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів	Разом
1.	Повнота розкриття питання	0,5	2
2.	Логіка викладення, культура мовлення, впевненість, емоційність та аргументованість.	0,5	
3.	Використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань, інтернет ресурсів тощо).	0,5	
4.	Аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.	0,5	

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-психологічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, або у вигляді презентації PowerPoint, або у вигляді участі у наукових, науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах наукових робіт, олімпіадах з дисципліни (публікація, виступ). Неформальна освіта: участь в різного роду програмах, що не передбачені освітньою програмою та навчальним планом (професійні курси, тренінги, онлайн курс, професійні стажування).

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково-психологічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження.	2
2.	Складання плану реферату.	2
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	2

4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій.	1
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозицій щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.	2
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел).	1
Разом		10

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково-психологічного дослідження у вигляді презентації PowerPoint)

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження.	2
2.	Наявність плану викладення матеріалу.	2
3.	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	2
4.	Охайність, продуманість, логічність і послідовність побудови презентацій, наявність ілюстративного матеріалу.	1
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.	2
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний слайд, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел).	1
Разом		10

Критерії оцінювання ІНДЗ

(участь у наукових, науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах наукових робіт, олімпіадах з дисципліни тощо)

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1.	Публікація тез, статті у наукових виданнях (без виступу).	17
2.	Публікація тез, статті у наукових виданнях з виступом на пленарному або секційному засіданнях.	20
3.	Виступ на пленарному або секційному засіданнях (без публікації).	15
4.	Участь у студентському конкурсі наукових робіт (І етап/ІІ етап)	20
5.	Участь у студентських олімпіадах з дисципліни, спеціальності.	20

Орієнтовна тематика ІНДЗ:

1. Описати зарубіжний досвід підготовки практичних психологів.
2. Підготувати виступ про кваліфікаційну характеристику практичного психолога.
3. Пояснити систему підготовки практичних психологів.
4. Розіграти міні-сценку та пояснити труднощі і проблеми роботи психолога у закладах освіти.
5. Психологічна профілактика: обрати довільно тематику актуальності на сьогодні.
6. Проаналізувати методи професійної профілактики.
7. Пояснити особливості психологічної консультації.
8. Підготувати виступ про проведення психологічної діагностики дітей з особливими потребами.
9. Психокорекційна робота з підлітками.
10. Описати принципи роботи практичного психолога.
11. Підготувати виступ про особливості роботи практичного психолога із учнями різного віку.
12. Підготувати виступ про особливості роботи практичного психолога із педагогами.
13. Підготувати виступ про особливості роботи практичного психолога із адміністрацією.
14. Підготувати виступ про особливості роботи практичного психолога у спеціальних закладах освіти.
15. Проаналізувати особистість практичного психолога.
16. Методи саморозвитку особистості практичного психолога.
17. Програма професійного розвитку практичного психолога.
18. Методи професійного саморозвитку практичного психолога.

9. Методи навчання

Лекційні курси поєднуються із семінарськими та практичними заняттями з використанням інтерактивних технологій навчання. Переважно навчання відбувається в групах, з дискусіями та підготовкою презентацій самостійно та в малих групах. Використання здобувачами вищої освіти інтерактивного комплексу дисципліни за допомогою системи дистанційного навчання інформаційно-освітнього середовища (Moodle).

Методи навчання (МН):

- МН 1. – лекція візуалізація;
- МН 2. – проблемна лекція;
- МН 3. – частково-пошуковий метод;
- МН 4. – дослідницький метод;
- МН 5. – метод дискусії;
- МН 6. – метод ситуаційно-рольових ігор;
- МН 7. – метод ситуаційного аналізу;
- МН 8. – проблемне навчання;
- МН 9. – відпрацювання навичок;
- МН 10. – інтерактивне навчання;
- МН 11. – створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- МН 12. – аналіз історій і ситуацій.

10. Методи контролю

Формами контролю знань здобувачів є поточний, модульний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Модульний контроль проходить після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Форму модульного контролю (у вигляді тестів, письмової контрольної роботи, колоквиуму) обирає лектор дисципліни. Після проведення модульного контролю з усіх змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектор дисципліни визначає загальний рейтинг здобувача з навчальної роботи.

Методи оцінювання (МО):

МО 1. – усне опитування;

МО 2. – письмове опитування;

МО 3. – тестування;

МО 4. – залік.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Навчальні досягнення здобувачів із дисципліни «Загальна психологія» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Критерії оцінювання відповіді на занятті

Кількість балів	Характеристика відповіді
4-5	Здобувач засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки; безпомилково відповідає на питання, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійне опрацювання.
3-4	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання; неповно відтворює основний зміст матеріалів, які виносяться на самоопрацювання.
2-3	Здобувач в основному засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, при відтворенні основного навчального матеріалу допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття, фрагментарно відтворює матеріал, що виносився на самостійне опрацювання.

1	Здобувач не опанував навчальний матеріал з теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.
---	--

Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні та УДПУ імені Павла Тичини

Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	За національною системою	Оцінка за шкалою університету
A	ВІДМІННО – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	відмінно	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	добре	82-89
C	ДОБРЕ – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок		75-81
D	ЗАДОВІЛЬНО – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	задовільно	69-74
E	ДОСТАТНЬО – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)		60-68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	незадовільно	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни		1-34

Тема заняття (кількість годин)	Форма діяльності	Методи навчання й оцінювання	Оцінювання аудиторної роботи	Завдання самостійної, домашньої роботи та методи оцінювання	Рекомендована література й інформаційні	Оцінювання самостійної	Термін виконання самостійної роботи
--------------------------------	------------------	------------------------------	------------------------------	---	---	------------------------	-------------------------------------

			и		ресурси	роботи	
Модуль 1							
Змістовий модуль 1. Вступ до психології							
Тема 1. Місце психології в системі людинознавства (2год.)	Лекція	МН 3. МН 4.		Комплексне вивчення людини – теоретична основа практичного вирішення проблем розвитку людини. Основні етапи та особливості розвитку наук про людину. Структура людинознавства. Сучасні погляди на предмет психології Підготовка практичних психологів. МО 1., МО 2.	№ 1,3,7	2 бали	До проведення аудиторного заняття
1. Місце психології в системі людинознавства (2год.)	Семінар	МН 5. МН 6. МО 1.	2 бали				
Тема 2. Структура та основні проблеми прикладної психології (2год.)	Лекція	МН 4. МН 5.		Сучасна система психології як науково-практична сфера суспільної діяльності. Специфіка і взаємозв'язок наукової, практичної та побутової психології. Перспективи розвитку прикладної психології. Національна система соціально-психологічної служби. МО 1., МО 2.	№ 2,3,6	2 бали	До проведення аудиторного заняття
2. Структура та основні проблеми прикладної психології (2год.)	Семінар	МН 8. МН 9. МО 1. МО 2.	2 бали				
Тема 3. Міжнародні та регіональні документи про права людини (2год.)	Лекція	МН 2. МН 4.		Забезпечення прав людини як умова її самовдосконалення. Основні групи прав людини, що фіксуються документами ООН.	№ 1,3,7	2 бали	До проведення аудиторного заняття
3. Міжнародні та регіональні документи про права людини (2год.)	Семінар	МН 6. МН 8. МО 2.	2 бали				

				Регіональні угоди про права людини. Документи про права дитини. МО 1., МО 2.			
Тема 4. Психологія особистості(2год.)	Лекція	МН 2. МН 4. МН 9.		Основні положення Концепції про Національну систему соціально-психологічної служби України. Законодавча та правова база психологічної служби в галузі освіти. МО 1., МО 2.Порядок атестації практичних психологів освіти. Специфіка нормативної та правової бази психологічної служби у інших сферах суспільної практики. МО 1., МО 2.	№1, 3,7	2 бали	До проведення аудиторного заняття
4. Психологія особистості (2год.)	Семінар	МН 6. МН 9. МО 1.	2 бали				
Модульний контроль 1.	Оцінювання програмних результатів в навчання	МО 3.	10 балів				
Змістовий модуль 2. Професія практичного психолога та її особливості в різних сферах суспільної практики							
Тема 5. Характеристика професії практичного психолога (2год.)	Лекція	МН 2. МН 4. МН 9.		Освітньо-кваліфікаційна характеристика практичного психолога. Освітньо-професійна програма підготовки практичного психолога. Система типових функцій і задач практичного психолога. Уміння практичного психолога. Обов'язки і права практичного психолога. МО 1., МО 2.	№ 5,6,7	2 бали	До проведення аудиторного заняття
5. Характеристика професії практичного психолога (2год.)	Семінар	МН 5. МН 6. МО 1.	2 бали				
Тема 6. Особистість практичного психолога	Лекція	МН 2. МН 4. МН 9.					До проведення аудиторного

(2год.)							го заняття
6. Особистість практичного психолога (2год.)	Семінар	МН 1. МН 5. МН 6. МН 10. МО 1. МО 2. МО 3.	3 бали	Критерії професійної придатності практичного психолога. Модель особистості практичного психолога. Вміння спілкуватися з клієнтом – стрижнева спеціальна здібність практикуючого психолога. Етичний кодекс практичного психолога. Формування особистості практикуючого психолога у ЗВО. МО 1., МО 2.	№ 4,7	2 бали	
Тема 7. Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу (2год.)	Лекція	МН 1. МН 6.		Специфіка змісту діяльності завдань та функцій психологічної служби на підприємстві. Характеристика досвіду роботи психологічної служби підприємства. Психологічна служба організацій малого бізнесу. МО 1., МО 2.	№ 5,6	2 бали	До проведенн я аудиторно го заняття
7. Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу (2год.)	Семінар	МН 7. МН 6. МН 8. МО 1.	3 бали				
Тема 8. Психологічна служба системи освіти (2год.)	Лекція	МН 3. МН 4. МН 5.	3 бали	Історія розвитку шкільної психологічної служби (ШПС). Роль ШПС у вирішенні проблем школи. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби системи освіти. Структура, напрямки та форми діяльності шкільної психологічної служби в Україні. МО 1., МО 2.	№ 1,9	2 бали	До проведенн я аудиторно го заняття
8. Психологічна служба системи освіти (2год.)	Семінар	МН 1. МН 5. МН 6. МО 1.					
Модульний контроль 2.	Оцінюван ня програмн их результати в навчання	МО 3.	10 балів				
Змістовий модуль 3. Види діяльності практичного психолога							
Тема 9. Основні види	Лекція	МН 3. МН 4.					До проведенн

діяльності соціально-психологічної служби: просвітницько-пропагандистська і профілактична робота (2год.)		МН 5.					я аудиторного заняття
9. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: просвітницько-пропагандистська і профілактична робота (4год.)	Семінар	МН 1. МН 6. МН 7. МН 8. МО 1.	3 бали	Основні цілі та види діяльності практичного психолога. Взаємозв'язок видів та напрямів діяльності практичного психолога. Просвітницько-пропагандистська робота практичного психолога. Профілактична робота практичного психолога. МО 1., МО 2.	№ 1, 6	2 бали	
Тема 10. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психологічне консультування (2год.)	Лекція	МН 2. МН 4.					До проведення аудиторного заняття
10. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психологічне консультування (2год.)	Семінар	МН 3. МН 6. МО 1.	3 бали	Специфіка, мета і завдання психологічного консультування. Принципи й умови психологічного консультування. Види психологічного консультування. Інтерв'ю як основний метод психоконсультування МО 1., МО 2.	№ 6,8	2 бали	
Тема 11. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: психодіагностична робота і психологічна корекція (2год.)	Лекція	МН 3. МН 4.					
11. Основні види	Семінар	МН 5. МН 7.	3	Психодіагностична робота практичного	№ 4,11	2 бали	До проведення

13. Рекомендована література

Основна:

1. Дуткевич Т.В. Практична психологія: вступ до спеціальності. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 255 с.
2. Щербак К. Й. Вступ до спеціальності Львів : Новий Світ, 2018. 214 с.
3. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Книга Практична психологія. Вступ до спеціальності Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
4. М'ясоїд П.А. Психологічне пізнання: історія, логіка, психологія. Київ : Либідь, 2016. 560 с.
5. Teger, Allan I. Too Much Invested to Quit. Elsevier. Pergamon General Psychology Series. 2017. Vol. 83.
6. Valsiner, Jaan, Nandita Chaudhary, and Gerhard Benetka. From methodology to methods in human psychology. Cham: Springer International Publishing. 2017. P. 113–122.
7. Paloutzian, Raymond F. Psychology of religion in global perspective: Logic, approach, concepts. The international journal for the psychology of religion. 2017. Vol. 27, № 1. P. 1–13.
8. Фурман А. А. Психологія смисложиттєвого розвитку особистості. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 508 с.
9. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію. К.: Каравела, 2019. 259 с.

Допоміжна:

1. Воропаєва Г.С. До питання про ефективність шкільної психологічної служби Проблеми розвитку сучасної освіти Запоріжжя, 1994. 94-202 с.
2. Гроф С. Психологія майбутнього. Пер. з англ. Я.Винницької, О.Редчиць. Львів : Афіша, 2015. 328 с.
3. Поліщук О. Р. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів початкового (короткого) циклу вищої освіти з дисципліни «Вступ до спеціальності». Умань: УДПУ, 2022. 9 с.
4. Поліщук О. Р. Методичні рекомендації для практичної роботи здобувачів початкового (короткого) циклу вищої освіти з дисципліни «Вступ до спеціальності». Умань: УДПУ, 2022. 43 с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
2. <https://library.gov.ua/> – Національна науково-медична бібліотека України
3. <https://www.facebook.com/Technicallibrary/> – Державна науково-технічна бібліотека України
4. <https://lukl.kyiv.ua/> – Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ)
5. <http://www.ukrbook.net/> – Книжкова палата України
6. <https://libruk.com.ua/> – Українська електронна бібліотека
7. <http://psyj.udpu.edu.ua/> – Психологічний журнал
8. <https://library.udpu.edu.ua/> – Бібліотека Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
9. <https://dspace.udpu.edu.ua/> – Електронний інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини